

Komandi partur:

Jóannes Skaale doyði herfyri. Tað er nógv skrivað um hann. Men komandi Miðvika verður um mammu hansara, Jóhannu Matheu, sum eins og Jóannes var eitt merkisfólk.

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Archie á varðhaldi í London eftir at hava verið Føroyum

Lovat Scouts hermenn saman við manningini á týska flogfarinum saman við Lovat Scouts hermonnum. Teir eru frá vinstri Jimmy Hadem Paisley, nærindis Glasgow, Willie MacPhersson frá Fort William, Hugh MacDonald frá Kyles North Uist, Hebridurnar, umrøddur í greinini, hann er nr. 2 frá h. og Norman MacDonald eisini frá North Uist. Í Stríðsárin hjá N.J. Arge bind 2 er Hugh eisini við á eini mynd. Hetta er niðara myndin á síðu 64. Her er Hugh hermaðurin longt t.h.

Archie er hermaðurin standandi uttast vinstrumegin. Kennir nakar kvinnuna á myndini

Mynd hjá Archie. Hvørji munnu hesi vera?

til Dánjal. Pumpan var annars bert gjørt til kaving á 24 metra dýpi, og tá kravdust heldur ikki so nógvir mans til at pumpa. Fyri at geva pláss fyri teimum seks monnunum, mátti Dánjal gera aðrar longri armar á kastinum, sum varð nýtt til at vinda pumpuna.

Dánjal mátti enn einaferð gera fast á flogfarið. Hjá einum kavara er umráðandi ikki at koma ov skjótt upp í sjógvin fyri at sleppa undan kavarasjúku, sum kann vera deyðilig. Tiðin kavasar skuldu nýta at koma upp valdaðist bæði dýpið, og hvussu leingi, teir høvdu verið á botni. Tiðin at koma upp skuldi tí vera úr hálvum til tveir tímar. So tá Dánjal fór upp gjøgnum stigan ansaði hann eftir, at støðga á fyri hvørt trin, hann tók. Hann taldi til eitt vist, áðrenn hann tók eitt trin afturat. Hetta gekk av besta slag.

Ein trolari hivaði flogfarið upp, so tað hesa ferð hekk loddrætt við øðrum veinginum longs skipssíðuni. Síðan varð flogfarið sleipað til Klaksvíkar, hagani tað varð sent við farmaskipinum Lanrick til Leith í Skotlandi.

Forfylgdur í Bretlandi eftir at hava bjargað túsundum

Tað kundi tykjast løgið, at bret-

arnir gjørdur so nógv burtur úr at bjarga hesum flogfarinum. Vit skulu heilt fram til 1974 fyri at fáa orsökina. Bretarnir høvdu vónað at fáa eitt óskatt Enigmatól og kanska annað tilfar við, so teir kundu koma longur við at bróta tað loyniligu kotuna, sum týsk flogfør og kavbátar nýttu, tá teir samskiptu við basurnar heima. Eitt slíkt Enigmatól fingur teir annars 9.mai 1941, tá bretarnir tóku týska kavbátin U110 út fyri Hebridurnar. Tá fingur teir fatur í koturnar og hetta fekk stóran týdning fyri gongdina í bardaganum.

Júst hetta við Enigmatólinum hevði stóran áhuga hjá Colin. Tann sum fekk brotið hesa kotuna var Alan Turing. Hetta merkti, at bretar kundu fylgja við ætlanunum hjá týsku flogførunum, og harvið kundu teir betri verja seg móti teimum.

Turing var eitt matematiskt flogvit, sum gjørdur tað, sum eingin annar kláraði. Colin heldur, at Turing bjargaði mongum túsund mannalívum í Bretlandi. Hann var eisini við til at leggja grundarlagið fyri tí teldutøkni, vit kenna í dag.

Men hann fekk eina sera tunga lagnu. Aftaná kríggið kom tað fram, at Turing var samkyndur.

Hetta var tá ólógligt í Bretlandi. Hann varð settur á allar møguligar svartalistar, eins og hann varð noyddur í “viðgerð” fyri sítt frávik. Trýstið á hann var so stórt, at hann beindi fyri sær sjálvum í 1954.

Hansara søga er nú komin fram, og fólk í Bretlandi eru øst um ta viðferð, sum tað almenna Bretland kundi geva eini slíkari hetju.

Beint nú er ein undirskriftsinn-savning í gongd í Bretlandi við tí endamáli at geva Turing uppreisn. Hildið verður, at hetta eigur heilt ítøkiliga at verða gjørt við at seta hansara mynd á ein komandi 10 pounds peningaseðil.

Colin er ein av teimum ítastu at stuðla hesum máli, og nógv túsund hava skrivað undir.

Áhugin fyri Føroyum

Jessie býr saman við manninum, David, í Invergordon í Skotlandi. Frá sínum uppruna í Hebridunum hevur hon áhuga fyri tí gæliska málinum, sum hon dugur. Maðurin skilir tað, men tað knípir við at tosa.

Sonurin hevur lítlan áhuga! Hann býr annars í Inverness, har hann arbeidir í skotsku meginfyrisitingini. Hann er giftur og eigur triggjar smádreingir.

Hermenn á rossabaki

Jessie kom fyrstu ferð til Føroya í 1989. Tá hevði hon fleiri lutir við sær, sum hon lat táverandi krígs-savninum í Havn. Tey hava hesa ferð vitjað krígsavnið í Vágum, og tey hava lovað tí eitt Lovat Scout bringumerki, sum liggur eftir Archie.

Jessie var aftur í 1999, og hesa ferð er hon sum sagt komin saman við soninum. Tey eru fegin um at koma til Føroyum.

Jessie hevur ymisk sambond í Føroyum. Tá ið hon var her fyrstu ferð, fekk hon samband við Donald MacKay í Funningi, sum eisini var Lovat Scout hermaður í Føroyum. Hann kom eisini til Føroya í 1940

men fór avstað aftur. Seinastu krígstíðina var hann í Italia og varð illa særður.

Hann kom aftur til Føroya í 1949 at giftast. MacKay er deyður nú, men nú eru tað børnini Hildu og William, tey vitja. MacKay var annars vaktarmaður hjá bretum í Havn, tá ið Lincoln City varð bumbaður.

Tað var áhugavert at hitta tey bæði. Eisini tí tað eydnaðist at fáa enn eitt íkast til bretska hersetingarsøgna. Eisini tær myndir, sum eru við í hesi grein, eru frá teimum. Heim við sær høvdu tey eisini okkurt, sum tey ikki kendu frammanundan.